

ՀԱՅԿԱՅԻՆ
ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԿՈՒՆԵՐԱԿ

«МУЗЕЇ У ВОЄННИЙ ЧАС: ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, ДІЇ»

ОБЛАСНИЙ
МЕТОДИЧНИЙ
СЕМІНАР

КІРОВОГРАДСЬКИЙ
ОБЛАСНИЙ
КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

9:30

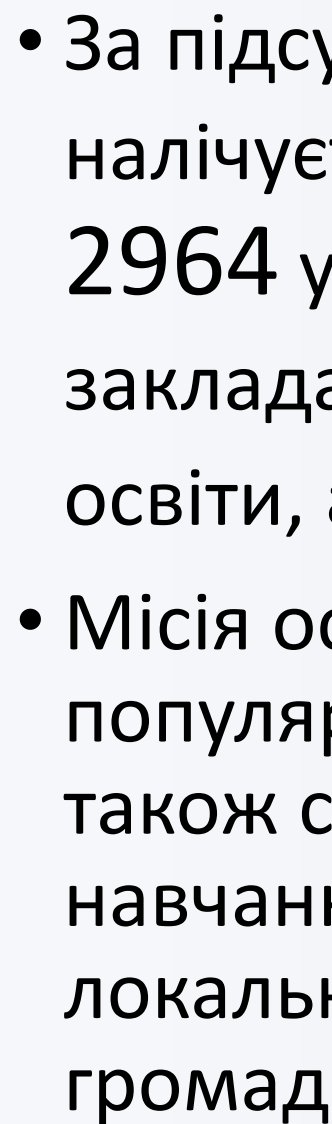
11

КВІТНЯ
2023

**Військово-історичні музеї
в контексті
дослідницького
проєкту
«Шкільне музейництво
біографіях і фактах»**

*Лариса Гайда,
Педагогічний музей України*

-
- За підсумками чергового огляду, на початок 2023 р. в Україні налічується **3243** музеї при закладах освіти України, з них **2964** у закладах середньої освіти, **115** – у позашкільних закладах, **126** – закладах професійної та професійно-технічної освіти, а також у дошкільних закладах – **38**.
  - Місія освітянського музейництва – збереження і популяризація історико-культурних надбань народу України, а також сприяння у реалізації діяльнісного підходу у процесі навчання й виховання дітей та молоді, долучення до локальних культурологічних проєктів та роботи місцевих громад.

Динаміка

кількості зареєстрованих музеїв закладів освіти України

- 2004 рік 3489
- 2007 рік: 3887 (+398)
- 2010 рік 4432 (+545)
- 2015 рік 4200 (-232) Не включені до статистичних даних музеї: музеї АРК, Севастополя, окупованих територій Донецької і Луганської областей.
- 2019 рік 4130 (-70)
- 2022 рік 3243 (-887) ?!

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОЄКТ

«ШКІЛЬНЕ МУЗЕЙНИЦТВО У БІОГРАФІЯХ І ФАКТАХ»

Харківська область

Луньов Панас

*Пархомівський художній музей
ім. П. Ф. Луньова
Харківської області*

Ім'я Панаса Федоровича Луньова відоме не тільки на Україні, а й далеко за її межами — педагог, музеєзнавець, краєзнавець, заслужений працівник культури України. Народився він 15 січня 1919 року в селі Шоголів ок

МЕТА :

дослідження та узагальнення відомостей про український освітній музейний рух в особах.

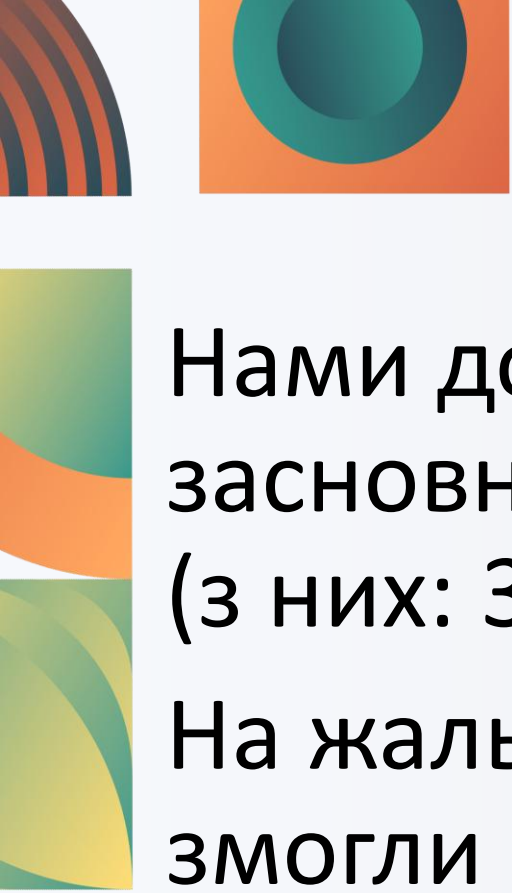
ЗАВДАННЯ:

- створення антології біографій-життєписів педагогів, засновників та керівників музеїв закладів освіти України;
  - популяризація культури добрих прикладів, на їхній основі формування ціннісних орієнтирів і почуття патріотизму у дітей та молоді;
  - пошук шляхів та засобів творення позитивного іміджу закладів освіти, сприяння у розвитку культурного середовища місцевих громад;
  - ушанування внеску педагогів в українське музейництво та краєзнавство.
-

Організатори:

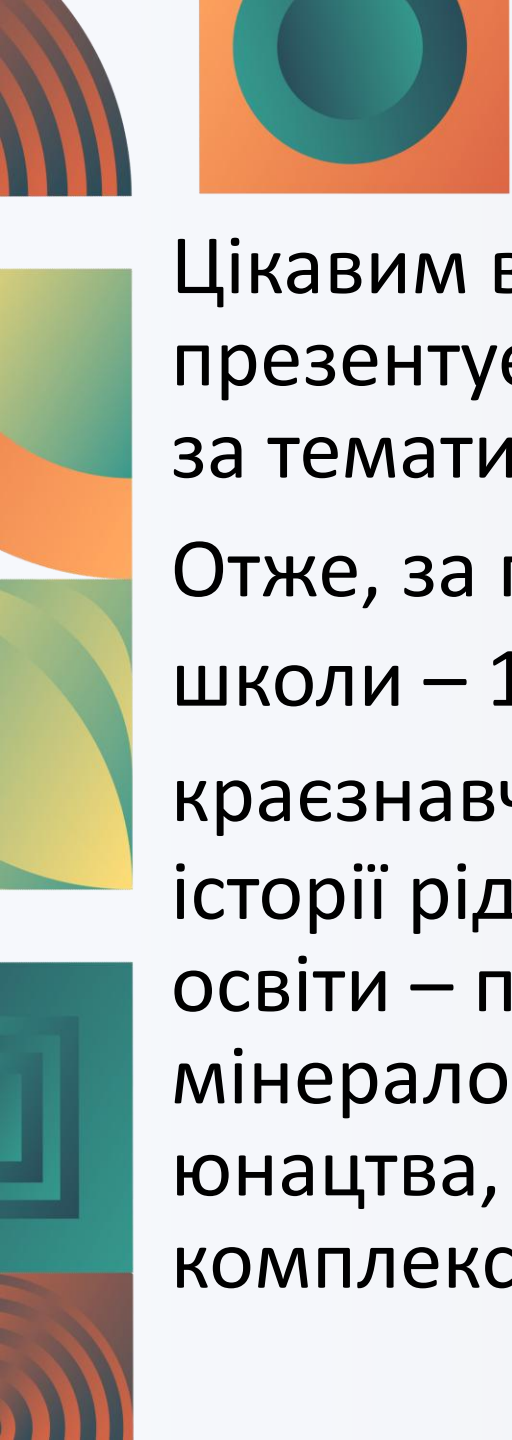
- Педагогічний музей України.
- Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді.
- Організаційно-методичне забезпечення його реалізації в закладах освіти областей та міста Києва здійснили обласні та Київський міський центри національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді та станції юних туристів.

Нами досліджено 72 біографії педагогів-засновників музеїв із 22 областей України та Києва (з них: 32 – чоловіки та 40 – жінки).

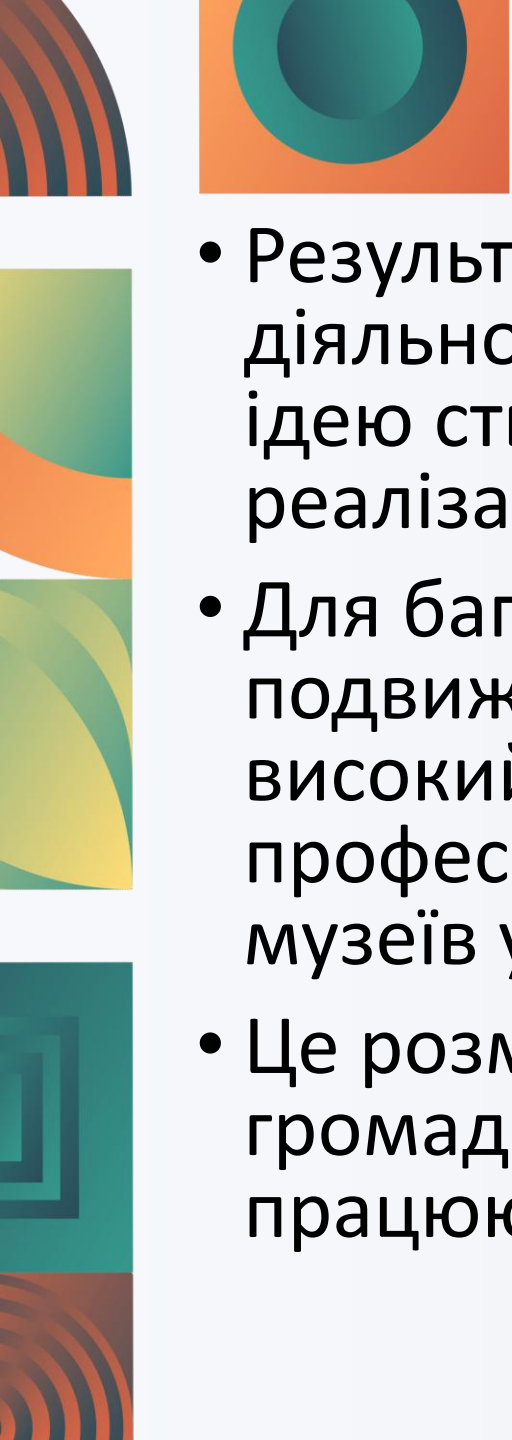
На жаль, через російсько-українську війну не змогли представити відомості про педагогів-музейників АРК, Донецька, Луганська та Херсонська області.

Цікавим виявився калейдоскоп змісту діяльності педагогів, який презентує роботу як найбільш популярних, так і доволі рідкісних за тематикою музеїв.

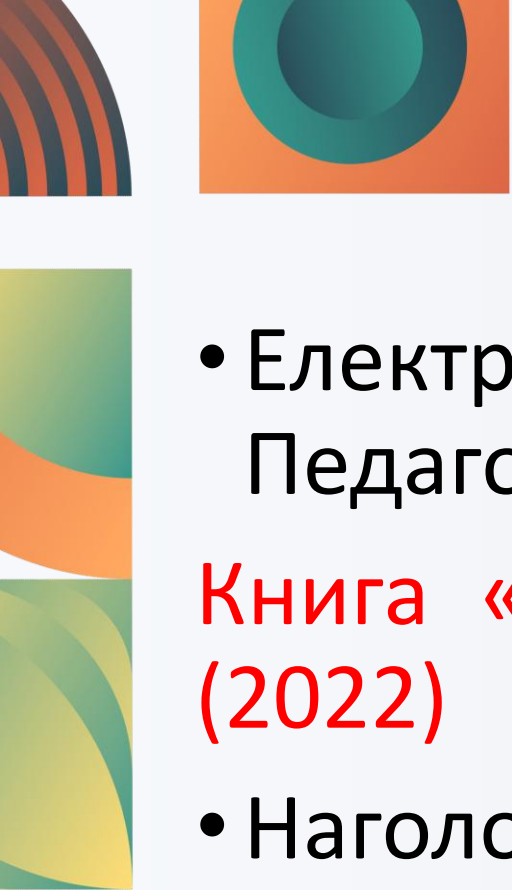
Отже, за профілями представлені: етнографічні – 12; музеї історії школи – 10; історичні, **військово-історичні**, історико-краєзнавчі, краєзнавчі, меморіальні, музей історії села – по **5**; історії рідного краю, музеї Природи, літературні, музеї історії освіти – по 3; далі у меншій кількості – художній, меморіально-мінералогічний, історії дитячого туризму, історії Палацу дітей та юнацтва, історії школи-інтернату для сліпих дітей, музеї-комплекси та Музей Новітніх Героїв.

-
- Результатом дослідження є певний зріз існування та плідної діяльності спільноти педагогів, які здатні не лише генерувати ідею створення музею, а й визначити інструментарій її реалізації.
  - Для багатьох з них шкільне музейництво стало подвижницькою справою життя. При цьому слід врахувати й високий рівень педагогічної майстерності колег, які професійно використовують історико-культурний потенціал музеїв у навчанні й вихованні дітей.
  - Це розмаїта палітра людських доль наших колег, які на громадських засадах багато років працювали й нині працюють в освітянських музеях –

їхня своєрідна колективна біографія.

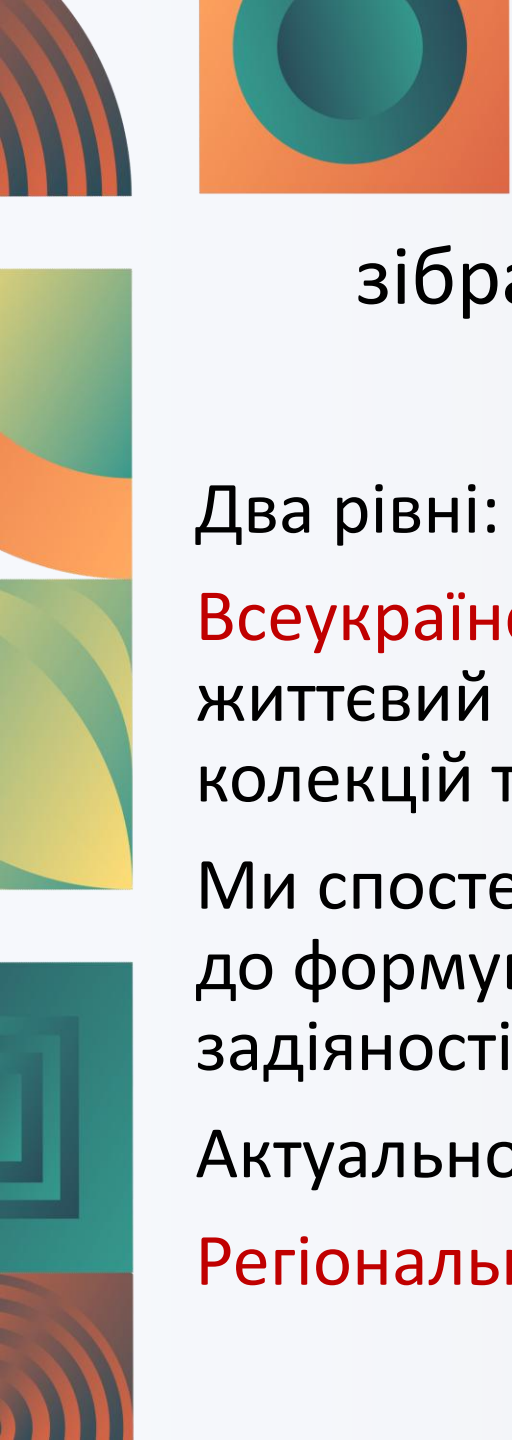
Підсумком роботи організаторів і авторів статей стало перше в Україні видання «Шкільне музейництво у біографіях і фактах»

-
- Електронна версія книги доступна на сайті Педагогічного музею України:

Книга «Шкільне музейництво у біографіях і фактах» (2022)

- Наголошуємо, що видання «Шкільне музейництво у біографіях і фактах» це перша спроба узагальнити відомості про музейно-освітянський рух в Україні і висловлюємо надію, що надалі подібні дослідження будуть продовжені.
-

Проблема використання потенціалу зібрань військово-історичних музеїв закладів освіти у контексті вказаного проєкту

Два рівні:

Всеукраїнський – представлені у книзі біографії розкривають крізь життєвий і творчий шлях педагогів історії створення музеїв, зміст колекцій та форми діяльності.

Ми спостерігаємо поєднання як традиційних, так і новітніх підходів до формування колекцій, оформлення експозицій, форм їх задіяності у сучасному освітньому середовищі та суспільному житті.

Актуальною є тема «Війна і діти».

Регіональний - на прикладі нашої області.

Дніпропетровська область

Василенко Микола

*Військово-історичний музей
імені Ф. Л. Каткова Криворізької
загальноосвітньої школи I–III
ступенів № 114 Криворізької міської
ради Дніпропетровської області*

Василенко Микола Володимирович, учитель фізики, працю-

Чернігівська область

Трухан Віктор

*Військово-історичний музей
Чернігівської загальноосвітньої
школи I–III ст. № 34
Чернігівської міської ради*

Трухан Віктор Владиславович народився 4 червня 1962 року в місті Чернігові. Закінчив Київське Суворовське військове учи-

Шкільне музейництво у біографіях і фактах

Пойда Інна

*Військово-історичний музей
Дунайської флотилії
Палацу дітей та юнацтва
м. Ізмаїл
Одеської області*

Рівненська область

Кравець Марія

*Кімната-музей «Пам'ять»
Млинівської гуманітарної
гімназії Дубенського району
Рівненської області*

Марія Олександрівна Кравець народилася 1 січня 1948 року

Шкільне музейництво у біографіях і фактах

Олійник Василь

*Музей «Стрілецької слави» Будинку
дитячої та юнацької творчості»
Заліщицької міської ради
Чортківського району
Тернопільської області*

Василь Іванович Олійник — знаний краєзнавець, археолог,

Шкільне музейництво у біографіях і фактах

Кондрашова Надія

*Музей Новітніх Героїв опорного
закладу «Рудківська СЗШ
I–III ступенів імені В. Жеребного»
Самбірського району
Львівської області*

Шкільне музейництво у біографіях і фактах

Солгутовський Леонід

*Історичний музей комунального
закладу «Хашуватський
ліцей» Гайворонської міської ради
Кіровоградської області*

Кіровоградська область

Присяжнюк Віктор

*Військово-історичний музей
комунального закладу
«Навчально-виховне об'єднання
«Спеціалізований загальноосвіт-
ній навчальний заклад I ступеня
«Гармонія» — гімназія імені Тараса
Шевченка — центр позашкільного
виховання «Контакт» міської ради
м. Кропивницького
Кіровоградської області*

Висновки

-
- Дослідження свідчить про значну роль освітянських музеїв у процесах пошуку, збереження та популяризації місцевої історії та культури.
  - Є суттєвою складовою музейного середовища України.
  - Вказані музеї активну шукають варіанти й форми комунікації з цільовими категоріями: діти, школярі, студенти, учасники бойових дій, педагоги, батьки, мешканці громади та гості.
  - У музейно-освітньому просторі збільшилась присутність освітніх програм, які активно популяризуються у соціальних мережах.
  - На сьогодні освітянські музеї військово-історичного профілю потребують організаційної, науково-методичної, комунікаційної підтримки на різних рівнях, зокрема, й професійно-фахової.
-